

## ¿Què farem amb els fons europeus?

Els passos que es facin en els cinc anys vinents marcaran el futur dels següents 25. No podem fallar.



DANIEL CRESPO

**E**ls fons europeus de recuperació Next Generation són l'eina que la Unió Europea posa al servei dels estats per facilitar la recuperació econòmica després de la pandèmia. Però ¿per a què s'utilitzaran exactament? ¿Seran la peça clau per transformar el marc actual en clau ecològica, digital, de cohesió social i igualtat de gènere? ¿Seran un revulsiu per estimular la creativitat i l'emprenedoria? ¿Seran l'eina per modernitzar i recuperar la competitivitat a les empreses? Ningú ho sap del cert, tot i que hi ha un clima d'eufòria al seu voltant; probablement, per la quantitat de zeros de les xifres (140.000.000.000 € fins al 2027 a Espanya) que ha suposat que algunes veus s'hi refereixin com al pla Marshall del segle XXI.

Aquesta discussió ha de considerar quatre aspectes fonamentals.

**1. Han de ser una eina de transformació cap a un nou paradigma econòmic i social.** Els passos que es facin en els pròxims cinc anys marcaran el futur dels pròxims 25. És precisament el resultat del pla i no el pla en si mateix el que permetrà avaluar l'èxit de la proposta, però el repte no és petit: la recuperació econòmica assentada en unes noves bases que ens han de projectar al futur repensant el model de societat. Unes polítiques que han de permetre arribar en un temps rècord a una societat més justa, cohesionada, resilient, sostenible i amb un teixit productiu dinàmic i alineat amb els objectius anteriors.

**2. No es poden gestionar sobre paradigmes old generation.** Hi ha

### Les ajudes no es poden convertir en negoci per als grans grups

una governança amb la màxima transparència, orientada als objectius, amb lleialtat interadministrativa i entre els agents que hi participen. Necessitem les potencialitats de tothom per fer realitat els projectes amb l'ambició que requereixen els nous reptes. Les ajudes no es poden convertir en un negoci per a grans corporacions, ni han de ser eines d'extensió del model econòmic actual. El protagonisme de les pimes i de la diversitat dels microteixits econòmics i socials és una peça estratègica per al èxit, especialment a Catalunya. El futur serà del talent i la innovació o no serà, i aquesta lliga no es juga majoritàriament a les grans empreses.

Els fons Next Generation són deute públic suportat pels presupostos comunitaris i la solvència dels estats membres. Per això s'ha d'assegurar que els beneficis no es canalitzin a unes quantes

### La investigació té un cost, però renunciar-hi té un cost molt més gran

mans i, en canvi, el deute sigui col·lectiu. Ja en vam tenir prou amb el rescat de la banca.

**3. Han de permetre aconseguir un model econòmic i social intensiu en coneixement.** La pandèmia ha demostrat la necessitat de comptar amb un sistema d'investigació i innovació potent que incrementi la resiliència de la nostra societat. En els últims anys les retallades i les lleis d'estabilitat pressupostària han posat en risc la capacitat del sistema per respondre als reptes que la societat ens demana. S'ha d'apostar pel coneixement, perquè necessitem formar els millors professionals, perquè la investigació bàsica porta a la investigació aplicada, i la investigació aplicada permet a l'empresa innovar i ser més competitiva. Ara és el moment de fer una aposta clara en tots els elements d'aquesta cadena: el sistema universitari, els centres d'investigació, els centres tecnològics i la innovació dins de les mateixes empreses. La investigació té un cost, ho sabem, però renunciar a investigar té un cost infinitament superior.

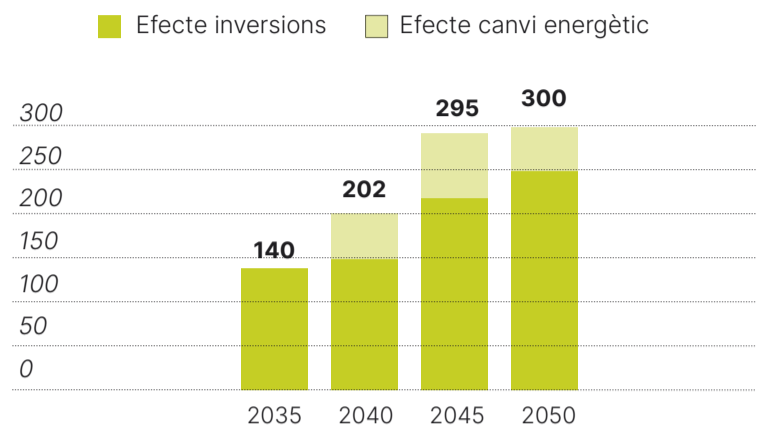
Necessitem un ecosistema del coneixement actiu, jove, que retengui talent, recuperi el talent perdut durant la crisi i generi un entorn atractiu per a la captació de nou talent. Els fons Next Generation haurien de pensar, justament, en les noves generacions. Vivim amb preocupació la pèrdua del talent que formem amb esforç i il·lusió per falta d'oportunitats. S'ha de posar el focus en el talent jove, i això vol dir apostar decididament per les universitats i la formació professional.

**4. Han de ser capaços de crear un ecosistema favorable a la circulació del coneixement.** És necessari que el talent que hi ha a les universitats i en el conjunt del sistema d'investigació i innovació es relacioni de manera orgànica i eficient amb el teixit econòmic. Amb els fons europeus se'ns presenta l'oportunitat de millorar la transferència de persones i projectes entre els centres de recerca, les universitats i l'empresa. Aquí les universitats hi podem jugar un paper clau, ja que tenim la capacitat de donar resposta en l'àmbit de la investigació de primer nivell internacional, però també som capaços de connectar des de la proximitat amb el teixit més micro i pròxim que suposen les pimes.

Els fons Next Generation són una oportunitat i no podem fallar. El país ho necessita, però sobretot ho necessiten les generacions futures. ■

## PREVISIÓ DE L'AUGMENT DE L'OCUPACIÓ

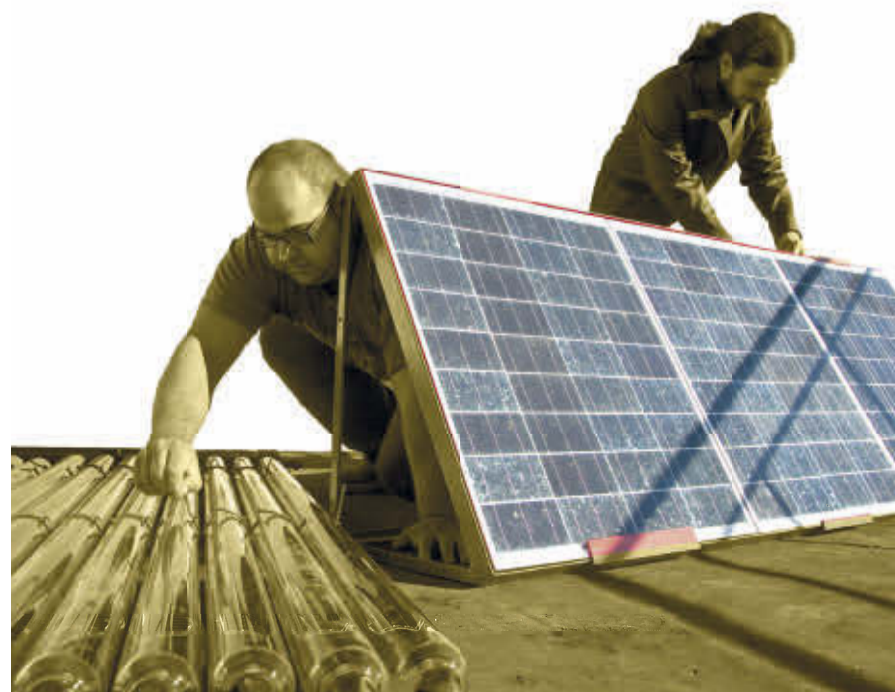
En milers de llocs de treball



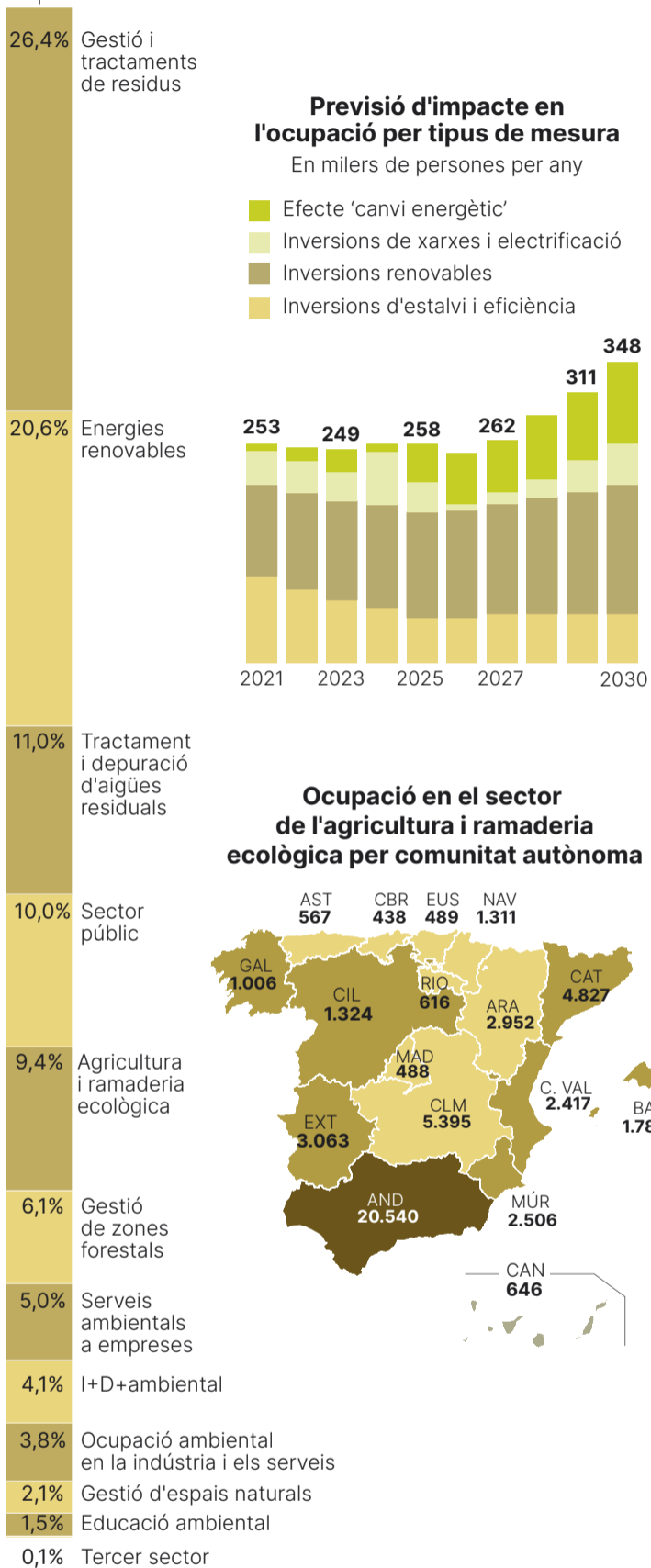
## Entendre + el model econòmic

# L'hora de la veritat del mannà europeu

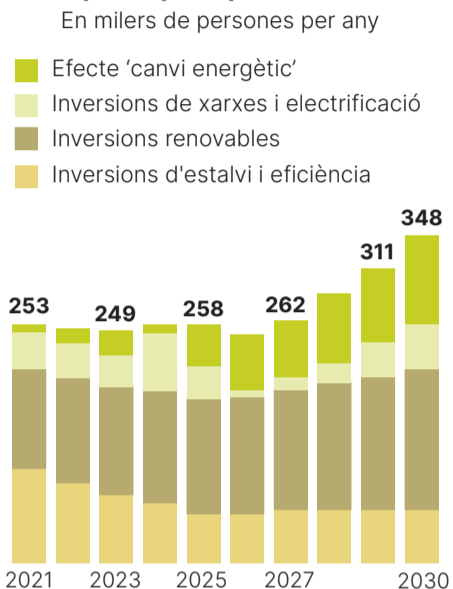
*Espanya ja ha rebut els primers 9.000 milions d'euros de fons europeus per finançar el Pla de Recuperació, xifra que equival al 13% de les transferències previstes fins al 2026. A més, la Comissió Europea té previst fer un nou desemborsament a Espanya aquest mateix any per valor de 10.000 milions d'euros. Amb aquests milions a les arques públiques arriba l'hora de la veritat per afrontar els reptes i dur a terme les reformes que requereix el canvi de model econòmic.*



## OCUPACIÓ VERDA A ESPANYA



### Previsió d'impacte en l'ocupació per tipus de mesura



### Ocupació en el sector de l'agricultura i ramaderia ecològica per comunitat autònoma



### Ocupacions guanyades per branques d'activitat



RAMON CURTO

Una de les grans lliçons de la pandèmia és que necessitem replantejar el nostre sistema productiu. En la pròxima dècada haurem de donar més protagonisme a la indústria, la digitalització, la innovació i la sostenibilitat ambiental si no volem quedar-nos enrere. El Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència amb què el Govern pretén impulsar el *Green New Deal* espanyol planteja mobilitzar en els pròxims tres anys el 50% del finançament que ens proporcionarà Europa a través del Pla Next Generation EU (72.000 milions d'euros entre 2021 i 2023, i 140.000 milions en total en els pròxims sis anys). Un 37% d'aquests diners es destinaran a inversió verda i un 33%, a digitalització de les empreses.

Es calcula que Espanya podria arribar a generar 1,3 milions de llocs de treball verds si es realitzen les inversions adequades en energies renovables, transport sostenible i infraestructures verdes. També es podrien crear uns 600.000 llocs de treball addicionals relacionats amb la gestió forestal sostenible (280.000 llocs de treball), l'agricultura i ramaderia extensiva (150.000 llocs de treball) i l'economia circular (160.000 llocs de treball).

Actualment, la gestió i el tractament de residus i les energies renovables són els dos motors que impulsen l'economia verda al nostre país. Junts suposen un 4,7% del total de l'ocupació que genera a Espanya. El tercer sector amb més participació en l'ocupació ambiental és el tractament i depuració d'aigües residuals, seguit pel sector públic (programes d'educació ambiental, vigilància del compliment de la legislació...) i l'agricultura i ramaderia ecològiques.

Per als pròxims anys, es preveu que les energies renovables, l'economia circular, la informació ambiental, l'ecodisseny o la logística sostenible siguin alguns dels àmbits on més creixerà l'ocupació. També hi haurà canvis notables en sectors tan diversos com el turisme, l'energia, l'agricultura, el transport, l'edificació o la gestió de residus, a fi de millorar l'ús eficient dels recursos i reduir-ne la dependència d'activitats amb emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.

Una part important d'aquesta economia circular cap a la que volem dirigir-nos se centra a reciclar i reutilitzar. En aquests moments, el sector de recollida i tractament de residus dona feina a més de 140.000 persones al

## Feines que generarà l'economia verda

Es calcula que Espanya podria arribar a crear 1,3 milions de llocs de treball si es fan les inversions adequades



MAYTE GUILLÉN

nostre país, un 26% de l'ocupació total generada per l'economia verda. Segons els càlculs realitzats per la Comissió Europea, si s'aplica tota la normativa vigent en matèria de residus, en els pròxims anys es crearien més de 400.000 llocs de treball a la UE, dels quals 52.000 es localitzarien a Espanya.

La generació d'energia a partir de fonts renovables i la millora de l'eficiència energètica són un altre element clau per afrontar aquest canvi. Segons els objectius del Pla Nacional Integrat d'Energia i Clima (PNIEC) per arribar a la neutralitat climàtica

### És fonamental redissenyar tot el procés productiu de les empreses

el 2050, a Espanya l'ocupació neta en el sector d'energies renovables augmentarà entre 250.000 i 350.000 persones del 2021 al 2030. Les inversions en renovables generaran entre 107.000 i 135.000 llocs de treball; les dedicades a l'estalvi i eficiència energètica, entre 56.000 i 100.000; i les de xarxes i electricificació de l'economia, uns 46.000. Així mateix, s'espera que el canvi energètic creï fins a 118.000 nous llocs de treball indirectes. La demanda se centrarà principalment en experts en energies renovables i tècnics per al manteniment d'instal·lacions.

Però perquè aquesta economia circular funcioni és fonamental

redissenyar tot el procés productiu de les empreses, cosa que requerirà comptar amb perfils com els ecodissenyadors, essencials per idear productes més duradors que puguin ser reparats i reciclats fàcilment (fins al 80% de l'impacte ambiental d'un producte es determina en la fase de disseny); consultors en logística sostenible que ajudin a reduir les emissions contaminants dels transports en la distribució de productes; analistes de solucions i projectes tecnològics sostenibles que s'encarreguin d'optimitzar els processos productius i fer-los més eficients; enginyers ambientals que avaluin i evitin els danys que pot produir en el medi ambient l'activitat de la companyia; experts en sostenibilitat ambiental que realitzin auditories dels sistemes de gestió ambiental i energia de les empreses per controlar l'empremta de carboni, i tècnics de prevenció de riscos laborals, qualitat, medi ambient i RSC que vigilin la gestió i implantació de les diferents normes i estàndards que s'han de seguir.

En un futur pròxim els consumidors demanaran així mateix estar més informats, cosa que incrementarà la demanda d'especialistes en economia circular, responsables d'ecoetiquetes, certificats i cicles de vida dels productes. Per acabar, tots els experts reunits en el congrés on vam donar a conèixer l'*Informe sobre ocupació en sostenibilitat i medi ambient* juntament amb UNIR a inicis d'any, van coincidir a assenyalar que aquesta transició no podrà ser efectiva sense la implicació de tota la societat. Per això la tasca d'educadors i informadors ambientals serà clau en els pròxims anys. ■

■ Mayte Guillén és responsable de Continguts i Estudis d'Infoempleo.